Byxe oronnudai proletaarinar, negedegtii!

№ 179 (2212)
1937 onoi aavgustiin
5
ÇETVEERG

14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komuniis (bolbşeviig) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriiin gazeeta

Redaakciin aadres:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

HUNGUULIIIN XUULIII TAHALDAAGYI OILGUULAN NEBTERYYLXE

SSSR-ei şine Hunguuliiin xuuli bolbol Staalin Konstituuciin yndehe huurida tabigdahan, bodoto demokratiizm ba gymaniizmii todoor xaruulxa jabadal myn. Hunguuliiin xuuli xadaa, Gyrenei xytelberide xabaadaxa erxii manai Exe oronoi byxii graazdanuudta olgono, gyrenei ypravleeniiin organuudta depytaaduudii hungaxa hunguuli bolbol byrzyaazno-„demokratiis“ ulasuudta xereglegdeg şinji, jamarş rogaatkaar xizaarlagdadaggyi deerehee, byxii olomiioon aradzonoi bodoto dura zorigii elişelexe jabadal myn bolno.

Manai Hunguuliiin xuuliii bygedeeree medexe johotoi! Xuuliaar olgogdohon eeriingee byrin erxii medexegyi negeş iyn Soveed orondo baixa johogyi. Staalin Konstituuciin gerel manai yrgen Exe oronoi ton zaxa bulan toxoi gazar xyrter gereltehen baixa johotoi.

Zygeer, şine Hunguuliiin xuuliii propagaandalxa jabadal manda xysed hain baina geze hanaxanь buruu baixa baigaa. Jyrdee, dutuu dundanuud ton olon bii geeşe.

Manai bodoto gynzegii agitaaca xuurai xoohon agitaacaar helgegdene. Jixenxidee, jaaralaar suglaa zarlaza, eneen deeree deebxilen elidxel xeleed, eeriingee zorilgii dyyrgehen deere toolodog jabadal bii. Zarimdaa, suglaaniinş xadaa myrteigeer boldoggyi. Ijyyliiin 24-de Fryynziin goorodoi soveed ba partiijna komiteed bolbol emxidxegdeegyi zonoi dunda hunguuliiin dyrimii oilguulxiin tulada 22 suglaa emxidxee. Byxii zondoo zar tunxag xeze şadaagyi baihan deereheenь 22 suglaanuudai 19 suglaaniinь boloogyi. Fryynziin gorkoomoi ba gorsoveedai xytelberilegşed iime bulai gutamşagai hyy leer ulaixa johotoi!

Manai soveeduudai xydelmerişed bolbol hunguulida beledxexe sag yje sooxi tedenei gol şuxala xydelmerinь xadaa,—şine Hunguuliiin xuuliii sag byxenee daamaigaar oilguu lan nebteryylxe jabadal bolno.

Hunguuliiin xuuliii propagaandalaxa jabadaldaxi aguu jixe yyrgenь manai bolьşeviig xeblelde xabaadaxa baina Tiigebeş, rajoonoi ba goorodoi gazeetanuud tuxai xeleltegyi, centraalьna ba moziin gazeetanuudai redaaktornuud ene halbari deerexi eehediingee zorilgonuudii yşee gyised oilgoogyi baina. „Çiliaabinai raboori“, „Poletaarskaja Praavda“ (Kaliinin), „Seevernii rabooçi“ (Jaroslaavlь) bolbol Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliiin tuxai dyrimii xebleed, nege xojor zyilxenyydii ygeed le xizaarlahan baina. Jixedeede Soveedai hunguuli şingi, iime gol şuxala xeregte unşagşadii iigeze beledxeze bolxo gy?! Suglaanuud tuxai materiaalnuud xaanab? grazdaanguudai xelehen ygenyyd xaanab? Doodo şatiin gazeetanuudai şinzelel jyynde ygeib? Hunguuliiin xuuliii propogaandalxa jabadalda şudarguu bişeer xandahan soveeduud ba partiijna organizaacnuudii kriitikelhen xursa kriitike jyynde ygeib?

Agitaaciin xysete xyşyyrgenь bolxo raadioo bolbol hunguuliiin xuuliii propagaandalgada odoo xyrter ton hulaar xereglegdene. Xydelmeriii yrgeer jabuulxa erxe baidal bii. Leekce, jarildaan, raadiooxeereldeen—ede bygede xadaa soveedai miloon raadioosonosogşodto tedenei eehedeinь hunguuliiin erxenyyd tuxai oilguulza ygexiin tulada neegden tabigdahan baixa johotoi.

Manai xeblelei gazarnuud bolbol şine Hunguuliiin xuuliii propagaandalaxa jabadalda buzagai bosxioor xandana. Manai byxe oron bolbol şine hunguuliiin xuuliii oilguulxaar zoxioohon, Soveedai gazar deere huuhan byxii araduudai byxii xelenyyd deere pyynkt pyynkteerenь tailbarilahan nomuud, listoovkanuud, plakaaduudaar meil dyyrşehen baixa johotoi.

Zygeer, şine Hunguuliiin xuuliii propagaandalaxa jabadal gansal suglaanuud, gazeeta ba kniigiin materiaalnuudaar, raadioostaancaar xizaarlaxa johotoi bişe.

Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliiin tuxai Dyrlmii jireedyin hungagşadai bodotoor şudalan oilgoxiin tulada, manai faavrikanuudta, zavooduudta sovxoozuudta, kolxoozuudta, alban gazarnuudta ba zaaktanuuudta xede mingan kryzooguud baiguulagdahan baixa johotoi.

Şine hunguuliiin xuuliii zybşexe ba şudalan oilgoxo jabadalnuud oloniitiin aguu jixe edibxi xeşeeleer yngerxenь arsaltagyi baina.

Ende hajaxan, leeningraadai „Skoroxood“ faabrik deere xydelmerişen bolbol Hunguuliiin xuuli tuxai gaixamşag jarildaa xehen baina. Xuuşan xydelmerişenei xelehen ygenyyd byxii zoniii jixe honirxuulaa.

Emegtei xydelmerişe Ivanoovaagai xeleheniinь: „Xerbee exener zonoi hunguulida xabaadaagyi byrzyaazna gyrende manai faavrikiin baihan baigaa haa „Skorokood“ deere xydelmerileze baigaa 17 mingan ekenerei lab 11 mingan xyniinь hunguuliiin erxee xahagdahan baixa baigaa.“ Emegtei staxaanovşa Raxiim Garaajevaagai nemeze xelexenь: „Skoroxoodai 17 mingan xydelmerişenei gurba minganiinь eldeb yndeheten bolno. Jamarş haa byzyaazna gyrende bidener bolbol hunguulida xabaadaxa jabadalhaa jamar negen argaar xolodxogdohon baixa hemdii.“

Ene suglaan deere iimenyyd ygenyyd olon le duuldaa. Edener bolbol xydelmerişenei poliitikan deede xemzeeji xaruulna. Eneen deerehee: Hunguuliiin xuuli ba Konstituucii tailbarilaza ygexe ba soveedai demkratiizmiin deede priincebyydii poliitikan talaar oilgozo abxa talaar, jireedyi hungagşadta tuhalxa şadabaritai, xeden mingan kvalificiirovano xytelberilegşedii beledxexe xeregtei.

Hunguulida beledxexe xeregii negeş yder xoişoluulangyi, eneende mynee beledxexe xeregtei! Manai organizaacanuudai muu baihan gazarta, manda xarşa etegeedyyd aaşalaldaza exilexe baina.

Delxei deere ton sylеete ba ton demokratiis Konstituuciin yndehe huuri deere zoxioogdohon, şine hunguuliiin xuuliiin xysete bolьşeviig propagaanda bolbol xarşa etegeedyydei hedelgede esergyy tabigdaxa johotoi.

Xiliin saadteexi jamarş haa byrzyaazna-„demokratiis“ gyrende hungaltiin urda teexi agitaaca ba propagaanda bolbol mexelelge, edilge, gyzerdel geer yngerdeg baina. Eneenei gol zorilgonь xadaa,—ezerxexe anginuudai zasagii xamagaalaxa, azalşa aradai dundaxi xeden milioon hungagşadii hungaltada xabaadaxa jabadalhaanь xolodxoxo, hunguuliiin poliitikan xaraakterii halgaxa gehen jabadal bolno.

Manai orondo Hunguuliiin xuuliiin propagaanda bolbol Soveed oronoi byxii graazdaanguudai aguu jixe erxiinь tedende tailbarilaza ygexe, tedenei xen ilagadgyi bygedeere hunguulida xabaadaxa jabadaliinь tuilaxa,—gehen ton gaixamşag zorilgotoi baina.

Şine Hunguuliiin xuuli bolbol manai oronoi xyse şadalii todoor xaruulxa dokymeent ba xyn tyrelxitenei tyyxede xezeedeş baigaagyi, zasag ba aradai iime negedelei illiystraaca myn!

(„Praavdiin“ tyryy bişeghee).

Nyxer A. A. Markiizovii BMASSR-ei Gazar Tariaalangai Aradai Komisaarai ujalgahaa syloolxe tuxai

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai preziidiymei togtool

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai preziidiymei togtooxonь:

Nyxer MARKIIZOV Ardaan Andagiireejeviçii busa xydelmeride oroxo bolhondonь BMASSR-ei Gazar Tariaalangai Arkoomoi ujalgahaa syloolxe

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe I. DAMPILOON.
BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaariin ujalgii sag zuura dyyrgegşe T. ILBJIIN.

▽ ▽ ▽

Nyxer J. T. Poxosoojevii BMASSR-ei Gazar Tariaalangai Aradai Komisaar bolgon batalaxa tuxai

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai preziidiymei togtool

BMASSR-ei Çentraalьna Gyisedxexe Komiteedai preziidiymei togtooxonь:

Nyxer Poxosoojev Jaakov Trofimoviçii BMASSR-ei Gazar Tariaalangai Arkoom bolgon batalaxa

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe I. DAMPILOON.
BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaariin ujalgii sag zuura dyyrgegşe T. ILBJIIN

Axalagşa lejtenaant nyxer Seroov ba lejtenaant Jakuuşinda—xaira olgoxo tuxai

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:

Niidelgiin xeregte imagta jixe mergezel ba aldarta gabijaa yzyylheneinь tylee axalagşa ljetenaant A.K. Seroovto ba lejtenaant M.N. Jakuuşinda **„Ulaan Tugai“** oorden xairanuudii olgoxo.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. KALIININ.
SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь A. GOORKIN.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi ijyyliiin 31.

Japoonton ba rosoi sagaantan Tianьcziinьdexi soveedai koonsyiьstvodo dobtolobo

Şanxai, 2. (TASS). Ijyyliiin 30-nai yder Tianьcziinei gurba daxi tusxaita rajoon japoonai seregyydeer okypaacalagdahan baina. Ene rajoondo soveedai koonsylьstvo baidag. Xitadai poliica bolbol japoontondo tyrigdeze ene rajoon ba soveedai koonsylьstviin gerii xaruulgy orxihon baina. Ene baidalii xereglen orosoi sagaantan—japoonoi razveedkiin aagentnuud Pastyyxin, Oosipov, Karnayyx, Şatyyxin Obçiinnikov ba busad bolbol xoito xitaddaxi japoon seregei ştaabai ofiseer majoor Taakiin zybşeeleer, soveedai koonsylьstvodo dobtoloxiin tulada ba tereenei alban xydelmerişedii alaxiin tulada bandiid otriaadii emxidxeze exilhen baina.

Ysegelder, aavgustiin negenei yder ydeşiin 9 çaasta mayyzer, buu, boombonuud ba gar pylimiooduudaar zebseglegdehen japoonai razveedkiin aagentnuud — sagaantan soveedai konsylьstvodo dobtolon oroo. Bandiiduud yydiin ebdeze orood, koonsylьstviin zeeriii aşaanai maşiinaar zeeze exilhen baina. Soveedai koonsylьstvodo oiroxon baidag xitadai poliiciin baihan uçastog deere bairalhan japoon seregei xesegyydei ene pyynktiin xazuugaar xeniiş tabixa gargaxaa bolihoniinь ton xarakteerno baina. Gadana, soveedai konsylьstviin zeeriii teehen maşiinanuud japoonai konceessi teeşe elьgeegdehen baigaa.

Tianьcziinьda huugaa soveedai koonsyl nyxer Smirnoov bolbol japoonai generaalьna koonsyl Koriyycide kandahanş haanь, tere xandalgiinь abaagyi baina. Dobtolgo bolxiin urda nyx. Smirnoov bolbol beledxegdeze baigaa dobtolgo tuxai japoonai koonsyl Kiiside medyylhen ba eneeni zogsooxo tyrgen xemzee abxiinь xysehen baigaa. Kiisi bolbol bi xadaa ijyyliiin 31 nei yder bolhon, koonsylьstviin koorpysei zasedaani deere, soveedai koonsylьstvodo toxiooldoxoo baihan ajuul tuxai informaacalhan bainab, teed telefoonai xelxiee xolboonoi taharhan deerhee jyyş xeze şadaxagyi bainab geze nyxer Smirnoovta xariuu bolgon medeesehen baina. Nyxer Smirnoov ba Kiisi xojoroi iigeze jarildaza baixa yjede soveedai koonsylьstvodo dobtololgo bolhon baigaa. Eneen tei daşaramduulan, soveedai koonsylei guiltaar Tianьcziinьdexi koonsylьstvonuudai koorpusuudai zasedaani bolhon baina. Ene zybleen deere japoonai koonsyl jireegyi. Xozom abtahan medeeselnyydei johoor sagaan bandiduud bolbol soveedai koonsylьstviin zeeriii deermedexe jabadalaa xeheeltegyi yrgelzelheer baina gene.

TASS-iin MEDEESEL

TASS-iin abhan medeeselei johoor, Soveed zasag bolbol Tianьcziinьdexi Soveedai koonsylьstvodo sagaan bandiiduudai dobtolhon ba koonsylьstviin zeeriii deermedehen tuxai medeeselii ene onoi aavgustiin negende abhan darui, eneen tuxai japoonai gadaada xeregei miniistrte erid buruuşaal medyylxii Toxioodo huugaa elşende daabari ygehen baina. Ene dobtolgiin yjede Tianьcziinьdexi zasag bolbol japoonai komaandovaniiin garta baihan deere heenь, Soveed zasag xadaa, ene dobtolgiin tylee japoonai zasag xariuusalgatai baina geze toolono. Gadana, Soveed zasag bolbol gemtedii darui bariza tuşaaxii ba tedeende zişeete xemzee abxii xylieene. Soveed zasag bolbol koonsylьstvohoo deermedehen zeeriii busaalgaxa ba ene dobtolgo deerehee garhan xoxidolii tylyylxe xemzee abxiin erilte xebe. Tereenhee gadana, Soveed zasag bolbol koonsylьstvii xaran xamagaalaxa bytesetei xemzeenyydii darui abxii erine.

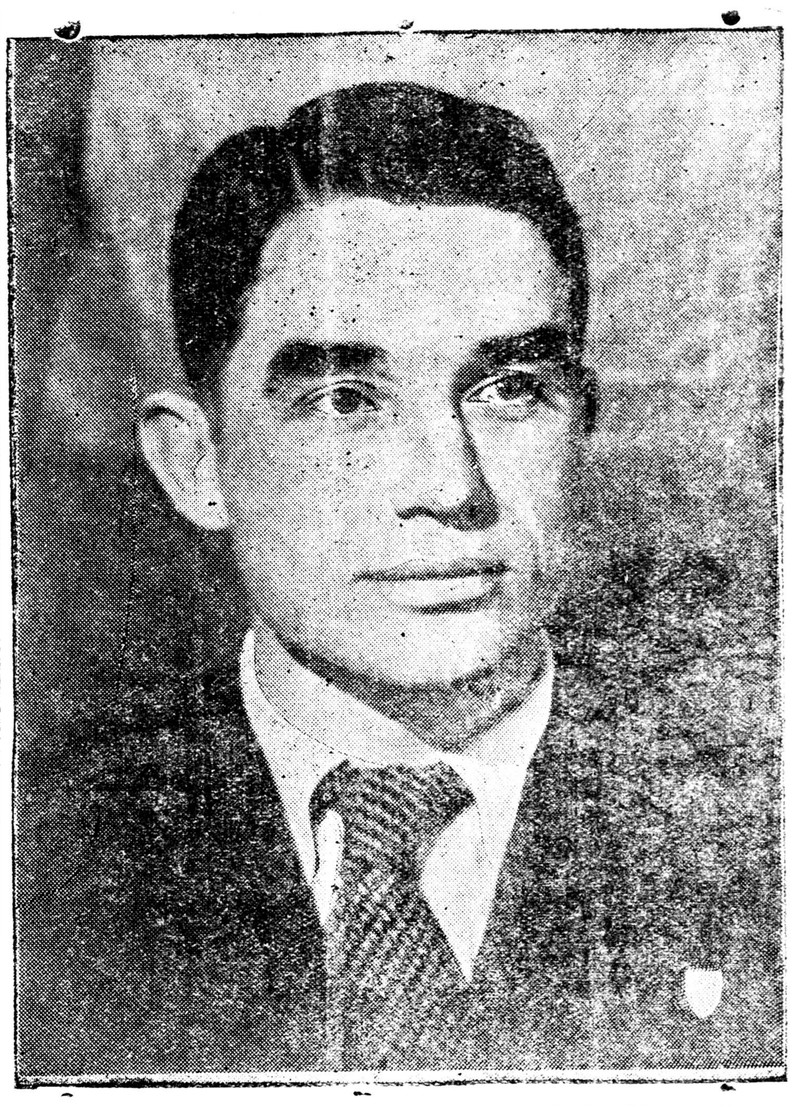

Spoortiin gabijaata maaster, oordento N. P. Staarostin. (Sojuuzfoto).

Kolxoozuudai sabşalan deerehee

ӨӨРӨӨ ВУТЕХІІНЬ ХУЛІЕЕНЕ

Xori. Jerbaanovskiin somon soo ybehenei xuriaalga ton aalixanaar jabuulagdana. Sabşaiga ba somolgoo 15-20 proceent dyyrgeed baina.

Zarim kolxoozuud «xydelmerişed manai modonoi uradxalgada jabana» geze şaltagaan durdaad jaaralgyigeer xydelmerilexe jym. Zişeelxede, «Zurgaanai zam» kolxooz 25 mingan ceentner ybehe xuriaaza abxa tysebtei aad, araixan geze 3 mingan ceentner ybehetei bolbo. Baha «Manai-Azal» kolxooz tysebee 14 proceent dyyrgebe.

Ede kolxoozuud deere xydelmeride jabaxaar xynyyd jixe olon. Tiigebeş, tedenь ene tere şaltagaan bedereed loodorlozo ybehenei xuriaalgada jabanagyi.

Somonoi soveed ba kolxoozoi pravleeninuud ybehenei xuriaalgada operatiiv xytelberi ygengyi, eeree bytexiinь xylieeze huuhad.

R. A.

SABŞALANGAA XAJAŻA BAINA

Ulaan-Onon. Tugşanai somonoi «Onon» kolxoozoi pooliiin 2-dugaar brigaadiin brigadiir Batamynxe Zamsaranai gedeg Ononoi urda bejede baihan minga garan ceentner ybehe abxa sabşalangaa sabşuulangyigeer xajaba.

Baha xydelmerişedtee zerligeer xandadag baina. Zişeelxede: ybeşen geşyydeigee mori erixede «taanarta ygexe morin ygei» gedeg baixa jym.

Iigeze kolxoozoi zeeri xajaxa ba geşyydeigee eriltii xangadaggyi brigadiirta pravleeniiin zyghee jamarş xemzee abanagyi.

Xur... Xyn.

YBEHENEI XURIAALGA MIIN 60 PROCEENT

Ulaan-Ydiin zooniin Kolioonovskiin selьsoveedai tyryylegşe Zitiikin gedeg ybehenei xuriaalgiin xydelmeride operatiiv xytelberi oroidoo ygenegyi. Ene selьsoveed 1187 gektaar gazar sabşaxa baihanhaa, araixan geze 731 gektaar sabşaza, 270 gektaariinь somood jabana. Zişeelxede: «Avangaard» kolxooz 347 gektaar sabşaxa tysebtei baihan aad, 221 gektaariinь sabşaza, tereenhee 140 gektaariinь somoo. Myn Paartiiin 17-dugaar Xuraiai neremzete ba «Bobьşeviig» kolxoozuud, araixan geze 28-40 gektaar somohon baina.

Iime eşexebter muuxaigaar ybehenei xuriaalgii xozomduulhan jabadal xadaa goorodoi zooniinxidai malazalaa xysed hain tezeeleer xangaxii xyseegyi, xarin tedeniii gederge tataza baihiinь gerşelne.

N. B.

Ybehe sabşalgiin tyseb miin 30,5 proceent bolbo

Ybehe xuriaalgiin jabasa tuxai 1937 onoi aavgustiin 1-ei yder BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadai ygehen medee

AIMAG RAJOONUUDAI NERE	Sabşaxa tysebee dyyrgehen proceentinь	Sadşahanaa somonxo tysebee dyyrgehen proceentinь
1. Agiin . . .	27,9	47,2
2. Alairai . .	16,3	—
3. Bargazanai .	30,8	62,2
4. Baunuiin .	0,6	100
5. Biçyyrei . . .	68,8	72,3
6. Booxonoi . .	18,2	6,9
7. Zediin . . .	1,3	14,2
8. Jarunniin .	30,9	25,5
9. Zagatain . .	52,8	63,9
10. Zaxaaminai . .	30,1	25,8
11. Kabaanskiin .	31,6	45,7
12. Xiaagtiin . . .	57,3	64,6
13. M-Şiberei . .	23,4	61,6
14. Olьxoonoi . .	20,5	92,25
15. Selengiin . .	39,5	51,3
16. Xoito-Baigalai	—	—
17. Tarbagatain .	60	58,9
18. Tynxenei . .	39,8	25,1
19. Ulaan-Onon . .	19,1	67,6
20. U-Ydiin zoono	58,1	65,6
21. Xoriiin	38,6	46,7
22. E Bulgadai . .	23,6	24,5
Xamta deere . . .	30,5	46,9
1936 ondo myn ene yder xyrter gyisedxeed baihanь . .	20,1	—

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyydhee)

CENTRAALЬNA FROONT

Centraalьna froontiin baruun uçaastog deere zamxaruu baina. Yimyyleeşedei pylimiood ba artileerieer buudazaş baigaahaanь, respyyblikiinxin poziicoo bexileze baina.

Respyyblikiinxin bolbol udaaxan sagai xugasaa soo boombodolgo xeheneigee udaa. Karabançeelь deere nege baaxan byleg gernyydii butasoxizo, eneegeeree eeriin poziicii baizaruulaa. Yimyyleeşen jixexen geegdel yzehen baina.

Respyyblikiinxin Taaxo golhoo uragşa Navalьvlьjaar teeşe genete dobtolozo, okôoponuudii ezelee. Yimyyleeşen genete deeree ortozo, goritoixon geegdel yzebe.

Zyyn froont

Saragoossohoo zyyn xoino baigaa Pidigeeriiin rajoondo respyyblikiinxin bolbol yimyyleeşenei teritoori deere nebteren orozo, vintoovkanuud ba seregei xeregselii buliaan abba. Yimyyleeşenei dunda aluulhan ba şarxatahan xynyyd olon bii. Respyyblikiinxin bolbol Teregeelide yimyyleeşenei ataakii soxioo.

Aragoonoi froont deere respyyblikiinxinei samolїooduud bolbol Belьçiitehee Kalamooça ba Alьbarraasin oşohon xargui deere jabahan, yimyyleeşenei aşaanai maşiinanuudii boombodoo.

Vlensiaa de Don Xyaa deere baigaa ba Salamaanxahaa 10 kilomeetr tuxai gazarta baigaa yimyyleeşenei aerodroom boomboduulhan baina. Eneen deerehee, hyylşiin aerodroom deere jyymen teherehen baigaa. Teed, ene xadaa, teherxe zyilnyydei sklaad teheree aabza geze magadlagdana. Myn respyyblikiinxinei samolїooduud yimyyleeşenei bişe aerodroomuudii boombodoo.

Ispaaniiin aradai aarmiiin dunda „kylьtyyriin miliice“ baiguulagdaa

Valeensi, 31. (TASS). Gegeeryylxe ministeerstvo bolbol aradai aarmiiin dunda yseg bişeg medexegyiji usadxaxiin zorilgoor, „kylьtyyriin miliice“ baiguulba. Ene „kylьtyyriin miliice“ xadaa dainai froontnuud deere eldeb hurgaulinuudii baiguulhan baina. Iimenyyd hurguulinuud mynee 900 toologdono. Iimehee, respyyblikiin seregei dunda yseg bişeg medexegyi jabadal jixe baga bolzo baina.

XOITO XITADDAXI BAIDAL

Tianьcziin xojordoxioo boomboduulaa

Şanxai, 31, (TASS). Myneeder japoonoi 11 samolїooduud Tianьcziinii xojordoxioo boombodoo. Boombodolgo xojor çaas şaxuu yrgelzelee. Jixexen toonoi boombo xajagdahan baina. Xitadaixidai ezeleze baigaa talanь xoohorşoo. Agaarhaa boombodoxiin xazuugaar, japoonoi konceessiiin teritoori teehee artileereer buudahan baina. Xitadai seregyyd argagyideze, goorodhoo garşa oşoo. Japoonoi seregyyd ene goorodii sym ezelebe.

Myn, xitadai seregyyd bolbol Taaky goorodii (Tianьcziinьhaa zyyxeneer) okkypaacalaa.

XITADAI KOMAANDOVANIIIN DUNDA URBAGŞAD HEŻEGLEGDEE

Bejpin, 30 (TASS). Xitadai seregyydei Tynçzoyy teeşe xozomdozo garhan, seregei eldeb uçaastoguud deere xitadai seregyydei jabuulgiin zadaranji haldagar jabahan uşarnuud, Tianьcziinь ba Tynçzoy teeşe dobtoloxo yjede Bejpiniii evykaacalhan jabadal, myn busa eldeb faaktnuud bolbol xitadai seregei dunda oronodo urbagşadai bii tuxai hezeg bii bolhon baina.

Svatoyydo seregei baidal sonosxogdoo

Şanxai, 31. (TASS). „Sişisinьbaoo“ aagenstviin medeesehenei johoor, Kantoondoxi japoonai koonsyl bolbol gyaandyynei seregyydii komaadalagşatai uulzaza, Xitadai diviizii Svaatoyhaa evykaacalaxii xojordoxioo erilte xehen baina. Ene eriltenь daxin arsagdaa.

„Dagynbaoo“ gazeetiin Gonkoonoi korrespondeent bolbol Svatoyy deere japoonoi aagentnuudai b eledxeze baigaa „zuramgyi baidal“ tuxai medeesene. „Sinьvenьbaoogai“ medeeselei johoor, japoonoi 6 şpioonuud tuşaagdaa. Eneentei xamta goorod deere seregei baidal sonosxogdoo.

„Şynьbaoo“ gazeetiin medeeselei johoor, Amoyy ba Svatoyy gooroduudta xeden olon kananeerkanuud jireed baina.

Tovaarnuudai dutagdal yzegdene

Tokioo, 1. (TASS). Xoito Xitadta dain baildaanai exilheer xeden xonog yngereed baigaaş haanь, japoonai tovaarno bazaar deere eldeb tovaarnuudai dutamagdaxi jabadal yzegdeze baina geze „Asaaxi“ gazeeta medeesene.

Japoonoi seregyyd Çançinьdaaniii ezelee

Toxioo, 31. (TASS). Xoito Xitaddaxi japoonoi garnizoonai komaandovaniiin medeeselei johoor, japoonoi seregyyd Pejpinxanьkoyynei zam deere baigaa Çanьcinьdaaniii ysegelder ezelee. Vostooçno- Xebein „zasagai“ vostavailhan seregyydei garta baigaa Tynçzoyyji boombodohoor baina.

Nankinai 4 eşeloon seregyyd boomboduulaa

Toxioo, 31. (TASS). Domei Cysiin aagenstviin medeeseehenei johoor, Çzoçzoyy ba Siyşyi staancanuud deere baihan ba Baoodin şadar jabahan nankinai 4 eşeloon seregii japoonton myneeder boombodoo. Nankinai seregei tyryyşiinxid ijyyliiin 31-nei yder Çanьsindaanihaa urduur 17 kilomeetrei xaraatai Liy-liixe deere xyrebe.

TIANЬCZIINDA ALUULAGŞAD 700 BOLOO

Loondon, 31. (TASS). Tianьcziinьdexi xitadai şinzen xaragşadai xelehenei johoor. Tianьcziinь deere aluulagşadai too 700 bolno geze Reiter ageenstviin Nankinai korrespondeent medeesene. Mingaad gernyyd butargan ebdegdehen baina.

—MANAI JARILDAAN—

MANAI HUNGUULI JAAXADAA TEGŞEB?

Staalin Konstituucada xelegdehenei johoor, SSSR-ei byxii aradta hunguuliiin erxe tegşe baixa baina.

Ene erxe jamar udxataib gexede:

1) Grazdaniiin byxen nege nege duunai erxetei baixa.

2) Byxii graazdanuud hungaltada tegşe erxiin yndeheer xabaadadag baixa baina.

Hunguuliiingaa erxii xereglen ediexe jabadalda xenş xadaa jamarş ylyy tusgaar ilgaraxagyi, xenş xadaa xoxidol yzexegyi baina. Socialiis gyrenei hunguuliiin xuuli iime baina. Hunguuliiin xuuli bolbol, azalşanai depytaadnarai Soveedta hungaxa hunguuliiin yjede xydelmerişen ba tariaaşanai duunai tegşe baixa jabadalii, soveedai graazdan byriiin duunai tegşe baixa jabadalii xangana.

Bodoto tegşe hunguuliiin erxe negeş kapitaliis gyrende ygei. Faşiis gyrenyyd tuxai xeeltegyi. Byrzyaazna demokratiis ba demokratiis konstituuciin ylegdelei yşee baihaar baihan byrzyaaznaş gyrenyyste ygei.

Aanglida, xeden olon hungagşad xojor duutai baidag: negeniinь xadaa eeriinь baihan gazarta, nygeedenь xadaa tereenei azyiledberiiin bujuu, xudaldaa naimaanainь baihan gazarta baidag. Iimehee, xydelmerişen xadaa xojor duutai baixa argagyi baina. Gansal, azyiledberiiin ba xudaldaanai azaxuiji ezemdegşed—kapitaliistnuud xojor duutai baiza şadaxa baina.

Zarim byrzyaazna konstituucanuud soo sonosxogdohon „tegşe“ hunguuliiin erxe bolbol ynendee tegşe bişe baidag. Ene xadaa, hunguuliiin ookruguudii tegşe bişeer baiguuldag haa boldog baina.

Zişeelxede, Aneerikiin Xolbooto Ştaaduudai byxii ştaaduud bolbol huurin zonoigoo toohoo ilgaagyi xojor xojor depytaadii senaatada hungadag baina. Ene jamar tegşe jyyme bainab? Xerbee, xeden olon milioon zontoi Nьjyy-Ioork bolbol zuu daxin yseen zontoi bişe ştaaduudtai adali toonoi depytaaduudii hungadag baigaa haa, hunguuliiin tegşe baixa arganь ygei.

Fraancadaxi hunguuliiin zuram baha jixel xarakteerna baixa baina. Fraancadaxi hunguuliiin ookruguudai zarimanь 12 mingan zontoi, zarimanь 100 mingan zontoi baiza baidag. Xer iimeş haa, hunguuliiin ookruguud nege nege depytaadii parlaamentada hungadag baina. Eneen deerehee, oroi xamtadaa 313 mingan zontoi xydee azaxuin 10 ookruguudai hungadag toonoi depytaaduudii, 1 milioon 239 mingan zontoi azyiledberiiin 10 ookruguud parlaamentada hungaza elьgeedeg baina.

Iime zuram jixenxi kapitaliis gyrenyydte bii. Xydelmerişenei rajoonguud bolbol reakcioneernyyd—pomeeşçiguud, poobuud ba çinoovniguudai poliitikan nyleegei jixeer delgerhen, xozomdonji agraarna rajoonguudai elьgeedeg depytaaduudhaa ysee depytaaduudii elьgeere erxetei baina.

Tereenhee gadana, baga yndehetenei hunguuliiin erxe kapitaliis gyrenyydte bagadxagdadag baina. Zişeelxede, Poolьşiin Krakoovskiin ookrug 48 mingan hungagdagşadhaa nege depytaadii elьgeedeg baixadanь, ukraiina yndehenei zonoi huudag Kliymeneeckiin rajoon 96 mingan hungagşadhaa nege depytaadii elьgeedeg baina. Eneen deerehee xaraxada, poolьşiinxinei nege duun ukraiinxinei xojor duuntai adali baina.

Gansal Soveed orondo bodoto tegşe hunguuliii manai hunguuliiin xuuli xangana.

Soveed orondo tegşe bişe hunguuliiin ookruguud baixagyi. Xolbooneoi Soveedta hungaxa hunguuliiin ookruguud bolbol goorod ba huurinda ton adali ookrug byriiin 300 mingan zontoi baixa priincebei johoor baiguulagdaxa baina. Ede ookruguud nege nege depytaaduudii elьgeexe baina. Iimehee, xydelmerişen ba tariaaşan ton adalixan erxetei-geer hunguulida xabaadaxa baina.

Xolbooneoi Soveedta hungaxa hunguulida SSSR-ei graazdanuudai tegşexen erxe iigeze xangagdana.

Yndehetenei Soveed bolbol, SSSR-ei araduudai nacionaalьna onso eere baidaltai xolbootoi tusagaar, specifiis aşag tuhii xaruulxa zorilgotoi. Tiimehee, hunguuliiin xuuli bolbol yndehetenei Soveedta hungaxa hunguulida byxii xolbooto respyyblixenyydei tegşe baixa jabadalii, byxii avtonoomno respyyblikenyydei tegşe baixa jabadalii, byxii avtonoomno mozonuudai tegşe baixa jabadalii, byxii nacionaalьna ookruguudai tegşe baixa jabadalii xangadag baina.

Ene xadaa, byxii xolbooto respyyblikenyyd 25-25 depytaaduudii, byxii avtonoomno respyyblikenyyd 11-11 depytaaduudii, byxii avtonoomno mozonuud 5-5 depytaaduudii, byxii nacionaalьna ookruguud 1-1 depytaaduudii yndehetenei Soveedta hungan elьgeexe jabadalaar xangagdana. Iimehee, SSSR-ei byxii yndehetenei aşag tuha bolbol Yndehetenei soveedta olgogdono SSSR-ei araduud bolbol olon ba yseeneigee ilgaagyi, ton adalixan poliitikan erxetei baina.

Socialiis gyrenei hunguuliiin xuuli bolbol Staalin Konstituucaar sonosxogdohon, SSSR-ei graazdanuudai tegşe hunguuliiin erxii bejelyylen gyisedxexe jabadalii reaalьna xangana. Ynexeeree tegşe iime hunguuliiin erxii negeş byrzyaazna gyren medexegyi baina.

Konstituuciin projeektii zybşen xelselgii martaa

Selengiin Uhan-zamai paroxoodstvo ijyyliiin 1-ei yder basejniin xydelmerişedei dunda sojol-kylьtyyriin xydelmeri jabuulxa geze nege agiitbrigaada 7 xyneer byridxen emxidxeze elьgeehen baigaa. Tiigeed ene brigaadiin xydelmeriiinь tyseb soo Buriaad-Mongol ASSR-ei Konstituuciin projeektii zybşen xelsexe asuudalii oruulangyi orxihon baixa jym.

Gadana, ene brigaadiinxinai jabaxa motoorno loodkanь myneee xyrter byteegyi baihan deerehee tedener bodoto xydelmeriee jabuulza yşee şadaagyi baina.

S. Petroov.

1937 on soo jabuulagdaxa sevooborood tysebii boliuulxa tuxai

Kolxoozuudta zybeer sevoborood jabuulxa tuxai BK(b) P-iin ijyyniiin pleenymei togtooltoi zoxilduulan SSSR-ei gazartariaalangai Arkoom nyxer *M. A. Çernoov* bolbol SSSR-ei Gaztarkoomoi gazar esxemzelgiin glaavna ypravleeniaar myneee zilde Soveed Xolboonoi 58500 kolxoozuudta sevooborood jabuulxa gehen tysebii boliuulba. 1937 ondo Daalьno-Vostoogoi xizaar ba Zaapadna Sibiirьte (Kylynda) sevooborood jabuulxa gehen tyseb xuuşaaraa baixa. Zygeer, edener bolbol zasagai tusxai şiidxeberiiin yndeheer jabuulxa bolno.

Huralsalai erximyyd eskyyrsede mordobo

Manai respyyblikiin aimag rajoonuudai ba Ulaan-Yde goorodoi dunda, xysed bişe dunda hurguulinuudai huralsalai erxim huragşad xamta 17 xyn aavgustiin 1-ei yder ekskyyrseer Ulaan-Yde goorodhoo mordobo.

Ekskyyrseer mordogşod Leeningraad, Moskvaa gooroduudaar jabaza, tendexi azyiledberinyyd, myzei, paarka kylьtyyre, amaraltiin gazarnuudii yzeze tanilsaxa baina. Ulaan-Ydiin № 2 hurguuliiin hurgagşa nyxer *Tolostiixin* gegşe ekskyrsaantnarii xytelberilen jabana.

KISLOOVOI FOTO (SOJUUZFOTO)

ZURAG DEERE: Dzerziinskiin neremzete metaluurgiin zavoodoi (Dneeprodzerziinsk) Novoodoomeno ceexiin peeçi.

„NOOVII BIIT“ KOI XOOZII USADXAHAN ZEMETENEI XEREG TUŞAA PRIIGOVOR

Daniilov. (Jarosiaavsk moz 30. (TASS) «Noovii biit», «Iis ra» ba «Bolьşeviig» kolxoozu dii eldeb sag soo usadxah Daniilovskiin rajoonoi xytelb rilegşed baigşadai syyd myne ydeşe dyyrebe.

Rajgyisedkoomoi tyryyleg baihan *Groşkoov,* Daniilovski selьsoveedai tyryylegşe baih *Solodiixin,* rajoonoi gazarai t hagii daagşa baihan *Lykьjaan* gegşedii nezeedei 10 zileer s leeejiinь xahaxa, 5-5 zileer e xiinь xahaxa; rajoonoi gazar tahagii daagşii orologşo baih *Beliakoov* ba rajoonoi finaa siin tahagii daagşa baihan *Jen şin* gegşedii 8-8 zileer syleejii xahaxa ba 3-3 zileer erxiinь x haxa. BK(b) P-iin rajkoom sekretaarь baihan *Povaarov* 6 zileer syleejiinь xahaza, erx nь xahaxagyi; Rajoonoi finaa siin tahagai inspeektor baih *Petroov* gegşii 2 zileer syleejii xahaza erxiinь xahaxagyi ge Jaroslaavskiin moziin nyyd seesi priigovor gargaba.

Syydei priigovorii Daniilov kiin rajoonoi kolxoozniguud b byxii azalşan bygedeeree ha şaan ugtaba.

SYYD

AFERIIST

Grazdaniiin Zydiixin Nikola Alekseejeviç, modo jabtalalgii kontoorto statistika tuşaald baihan aad, xydelmerişeni elsyylgen bolzo baixada tedene paasportii abza, ede paasport nuudhaa 5 xeheg paasport xu luun abza, 1 paasportii-eeriin gee, nygeediinь hamganaiga nere deere bolgon zahaha baina.

Bairadanь negzexede ştaam ba tamagatai blaanknuud olo baiba. Myn ştaamp ba tamag oldobo.

Ulaan-Ydiin aradai syyd en xeregii 1937 onoi aavgustiin 1-e yder neemel zasedaani deere xa raza yzeed Zydiixiniii zemete deere olzo şyyxe xuuliiin 2-zyileer 3 zileer syleegiinь xa haad, 5 zileer erxiinь xahax geze şiidxebe.

Şuxala zahaвari

Manai „Buriaad - Mongolo Ynen“ gazeetiin aavgustiin 4-e 178 noomerta tolilogdohoi „SSSR-ei Jixedeede Soveedt hungaxa hungaltiin tuxai dy rimei“ projeekt tuşaa nyxe **I. A. Jaakovlevai** xehen elid xelei tyryyşiin bylegei hyyl şiin aabzacai hyylşiin 11 my 2-doxi bylegei exinde alduu gaar xolizo tabigdahaniii zahaa unşagtii!

Redaakca.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇAGIIN

Rossnabfiilьmiin Buriaad-Mongoloi kontoora

Ulaan-Ydede, Xiaagtada ba aimaguudta

GRYYZIIIN ALDARTA GEROIN TUXAI

ARSEEN

geze duugardag şine fiilьmii prokaadta gargaxanь.

Gryyziiin goskinopromoi byteehen. Gol roolьnuudtanь: oordento—Nataa Vagnaadze, S.Banaşriilь (Arseenai roolьdo).

Ulaan-Ydiin neeftebaaza bolbol byxii MTS, sovxooz ba kolxoozuudta medeesexenь, 1937 onoi aavguustiin 5-haa sentiaabriiin 15 xyrter ygleenei 7 çaashaa ydeşiin 8 çaas xyrter, amaraltiin ydernyydte ygleenei 8 çaashaa ydeşiin 6 çaas xyrter neeftiiin produuktii tabidag bolxonь.

BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkoom MARKIIZOV.
Glavneeftiiin BMASSR dexi naidalgata JERMCAKOOV.

MYNOODER KINOO-TEAATRNUUDTA

„Progrees“ kinoodo — *ENZEGYI EXENER*

„Erdem“ Kinoodo — *EDIR NAHAN*

CIIRK aavdustiin 4-hee yder byri

Soveed jixe attrakcioonoi gastroolь

100 Dressiirovana şubuud 100

SOKAARRIIN

Xytelberi doro naadana.

Myn byxii tryypnyyd xabaadalsana.

Ydeşiin 9 çaasta exilne. Kaasa yderei 3 çaashaa neegdene.

Телефоны редакции: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, зам. отдела—7-55, промотдела— 5-07

Noomer gargagşa *N. Ceveenov.* Verstaalagşad: *D. Baldaanov, C Dambaajev.* BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypolgiavliit 848.